

Pavel Šindlář

Zpráva z konference „New field spread out from industrial heritage“. Industrial Heritage Youth Programme in Tomioka Silk Mill and Related Sites

Maebaši, Japonsko, 8. – 9. března 2014

Ve dnech 8.–9. března 2014 se v japonském městě Maebaši uskutečnila mezinárodní konference a symposium „Nová odvětví vycházející z oblasti ochrany průmyslového dědictví“, kterou uspořádala místní vláda prefektury Gunma, odbor územního plánování a rozvoje. Ústředním motivem akce byla diskuze překračující hranice mezi obory, směřující k nalezení odpovědi na otázky konverzí průmyslového dědictví a formulování nových argumentů pro zachování průmyslového dědictví a nové využití průmyslových objektů, které již neslouží původní funkci. Koncepce konference nabídla přesah oblastí architektury, urbanismu a památkové péče do rovin historických, sociologických, psychologických a ekologických. V duchu udržitelného rozvoje konference nabídla jedinečnou příležitost k mezinárodní a nové přístupy stimulující výměně názorů a kontaktů.

Odborná konference a symposium pro veřejnost byly součástí pětidenního programu pro mladé vědecké pracovníky působící v oblasti ochrany průmyslového dědictví (Industrial Heritage Youth Programme in Tomioka Silk Mill and Related Sites). Tento program byl určen mladým vědcům ze zahraničí a dále pracovníkům Mezinárodní komise pro ochranu průmyslového dědictví, zpravidla známou pod zkratkou TICCIH (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage).¹ Program byl součástí probíhající kampaně, jejímž cílem bylo zapsání bývalé továrny na hedvábí Tomioka a přílehlých okolních objektů spojených s průmyslovou výrobou (Tomioka Silk Mill and Related Sites) na Seznam světového dědictví UNESCO.

Konferenci zahájil 8. března úvodním slovem Toshitaka Matsuura, který účastníky přivítal jako zástupce pořádající prefekturní vlády. Na jeho slova navázala Györgyi Nemeth (představitelka TICCIH a historička z univerzity v Miškolci v Maďarsku), která konferenci uvedla za TICCIH. Mimo domácích odborníků se dále zúčastnili mladí vědci z Tchaj-wanu, Mexika, Španělska, Itálie a České republiky. Konference probíhala v japonském a anglickém jazyce se simultánním překladem. Prezentace byly tematicky rozděleny do třech sekcí: Historie a architektura, Od ochrany ke vzdělávání a Továrna na hedvábí Tomioka a související památky. Každý příspěvek trval přibližně patnáct minut a po skončení proběhla panelová

Sociální studia. Katedra sociologie FSS MU, 4/2014. S. 127–130. ISSN 1214-813X.

¹ TICCIH se věnuje studiu průmyslové archeologie a ochraně, podpoře a analýze průmyslového dědictví. Je vědeckou komisí Mezinárodní rady pro památky a sídla (ICOMOS) ohledně průmyslového dědictví.

diskuse, zhodnocení akce a návrhy na směřování objektu továrny v Tomioce (Tomioka Silk Mill) po případném zapsání na list světového dědictví.

První blok konference zahájil Satoru Nimura z fakulty architektury na univerzitě v Kogakuin s příspěvkem týkajícím se role architektury v rámci studií průmyslového dědictví. Další přednášející byla Akiko Nakagawa z tokuyamské technologické školy, která se zaměřila na průmyslové dědictví podél řeky Nišiki. Na tento příspěvek navázal Iván Hernández Ibar, archeolog z mexického Teotihuacánu, s ukázkou využití 3D mapování při digitálních archeologických záznamech. Toto využití demonstroval na reálné ukázce z dolu La Dificultad v městě Real del Monte. První blok uzavřel Tomoaki Okamura z Institutu kulturních studií starověkého Iráku na kokuišanské univerzitě, který zmínil cihlovou architekturu převzatou ze západních zemí v severním japonském regionu Kantó.

První odpolední blok začala Yu-Lin Wen z tchaj-wanské Chung Yun Christian University, která představila PBL² vzdělávací metodu, pomocí které lze zkoumat hodnotu průmyslového dědictví. Gisela Gonzalo Subiñas, koordinátorka projektů z katalánského Muzea vědy a technologie ve Španělsku, vystoupila s příspěvkem ohledně šíření kulturního a průmyslového dědictví mezi mladé lidi prostřednictvím ICT³ řešení. Dalším příspěvkem byla případová studie od Taiji Ito z univerzity v japonské Cukubě, která se týkala parních lokomotiv jakožto zachovalých technologií průmyslového dědictví, která jsou stále v provozu. Manuel Ramello z turínské polytechniky vystoupil s příspěvkem o transformaci průmyslového dědictví, kterou demonstroval na případové studii cementového průmyslu v oblasti Monferrato Casalese.

Druhý odpolední blok zahájil autor této zprávy, student doktorského studia sociologie na Masarykově univerzitě, s příspěvkem, jak výroba hedvábí ovlivnila vývoj japonské modernizace na technologické i společenské úrovni. Tento vývoj byl demonstrován na případové studii továrny na výrobu hedvábí ve městě Tomioka. Tsukasa Takahashi ve své prezentaci představil Arafunefuketsu (Coldstorage) – přírodní chladírenské zařízení pro konzervování vajec bource morušového. Toto zařízení je součástí seznamu památek pro zápis na list světového dědictví a potenciálním turistickým cílem. Yuki Ide and Azusa Ishikawa blok uzavřeli prezentací o městě Tomioka a jeho dalším směřování.

Po ukončení třetího bloku proběhla panelová diskuse s prezentujícími a krátké závěrečné komentáře obstarali Eusebi Casanelles (TICCIH, Španělsko), Györgyi Nemeth a Kazuyuki Yano (ICOMOS⁴, Japonsko).

O den později proběhlo mezinárodní symposium „Gunma – země hedvábí“ (Silk Country Gunma), které bylo otevřeno i pro širokou veřejnost. Po dvou hodinových přednáškách od Masanori Aoyagi o historii továrny na hedvábí v Tomioce a Eusebi Casanelles ohledně záchrany průmyslového dědictví proběhla panelová diskuse na stejné téma jako

² PBL je zkratka metody učení založeného na problémech z anglického názvu Problem Based Learning.

³ ICT je zkratka oboru informačních a komunikačních technologií z anglického názvu Information and Communication Technologies.

⁴ ICOMOS je zkratka pro Mezinárodní radu pro památky a sídla (anglicky The International Council on Monuments and Sites).

konference z předchozího dne⁵. Moderátorem diskuse byl Kazuyuki Yano a jako panelisté se zúčastnili Jun Suzuki z tokijské univerzity, Eusebi Casanelles, Györgyi Nemeth a Yasuyoshi Okada, profesor z kokušikanské univerzity. V průběhu panelové diskuse byl autorem této zprávy prezentován report za všechny účastníky pětidenního programu pro mladé výzkumníky (Industrial Heritage Youth Programme in Tomioka Silk Mill and Related Sites), který shrnul veškeré aktivity programu včetně doprovodných akcí a závěry z konference z předchozího dne. Na závěr symposia byla věnována pozornost žijícím zaměstnancům bývalé továrny Tomioka, se kterými budou provedeny hloubkové rozhovory, a dále novému využití průmyslových objektů, které již neslouží původní funkci.

Symposium pro veřejnost se odehrávalo zejména jako diskuse vztahu profesionálních odborných institucí a občanských sdružení, dobrovolných nadšenců a statní i místní správy pro poznání, záchranu a jiné užití průmyslového dědictví. Bylo vidět, že akce je součástí probíhající kampaně, do které je zapojeno mnoho dobrovolníků a sdružení. V rámci propagace jsou organizovány studijní mítinky, semináře nebo panelové výstavy, což bylo dobře vidět na informovanosti a zapojení širší veřejnosti do diskuze. Symposium tak bylo zajímavým příkladem snahy o záchranu hedvábnictví jako průmyslového dědictví a zároveň příkladem dobré praxe při tvorbě městského prostředí.

⁵ Tj. New field spread out from industrial heritage.

Probíhající kampaň vyvrcholila v červnu 2014, kdy zasedání Výboru pro světové dědictví přijalo v katarském Dauhá usnesení, na základě kterého byly „Tomioka Silk Mill and Related Sites“ zapsány na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.